

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Wressmarks Jordbruks AB

Ombud: Stefan Fahlstedt

Agellus Miljökonserter

stefan.fahlstedt@agellus.se

Tillstånd enligt miljöbalken till djurhållande verksamhet, Eslövs kommun

---

Verksamhetskod/er enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i

IED-kod: 6.6b

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken **Wressmarks Jordbruks AB** (556318-7011), nedan kallat sökanden, tillstånd till anläggning för djurhållning på fastigheterna Viken 1:1 och Harlösa 46:1 i Eslövs kommun.

Tillståndet gäller för djurhållning omfattande högst 2 500 platser för slaktsvin i befintliga stallar, se bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av stallgödsel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter inte uppkommer för närboende eller miljön. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand snarast.
3. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallar och maskiner ska samlas upp i behållare och därefter omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten. Lagringskapaciteten för vattnet ska vara minst tio månader.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

4. Innan förändringar sker av hanteringen av stallgödsel eller tvätt- och spolvatten ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Lagring och spridning av gödsel

5. Lagring av flytgödsel i befintliga gödselbehållare ska ske under ett stabilt svämtäcke eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna. Lagring av flytgödsel i nya flytgödselbehållare ska ske med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar. Taket ska vara färdigställt innan flytgödselbehållarna tas i bruk.
6. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/beräkning.
7. Markkartering av hela spridningsarealen ska ske minst en gång vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
8. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor och kalium) och torrsubstanshalt (ts-halt) i stallgödsel ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. En aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid spridning av stallgödseln.
9. Spridningsareal med P-AL klass V får tillföras högst 15 kg fosfor/ha och år, räknat som genomsnitt under en femårsperiod. Fosfortillförseln på arealer med P-AL klass IVB får, räknat som genomsnitt under en femårsperiod, högst motsvara bortförseln med skörden.
10. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare bostadshus än 50 meter såvida inte direkt nedmyllning sker inom tio minuter. Tillsynsmyndigheten får medge undantag. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare dricksvattentäkt än 30 meter.
11. Spridning av organiska gödselmedel får inte göras så att utspridd gödsel kan hamna i eller avrinna till vattenområde (å, dike, bäck, sjö etc.). Spridningen får vidare inte ske närmare vattendrag eller andra öppna vattenytor än tio meter såvida inte till exempel myllningsaggregat, släpslang eller annan exakt spridningsteknik används.
12. Spridning av organiska gödselmedel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Tidpunkten för spridning av organiska gödselmedel ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter och ammoniakavgång. Spridning får inte ske på lördagar, söndagar, helgaftnar och helgdagar. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det föreligger särskilda skäl.
13. Bevuxna skyddszoner, minst tio meter breda, ska anläggas på åkermark utmed Kävlingeån. Bevuxna skyddszoner, minst sex meter breda, ska anläggas

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

på åkermark utmed andra vattendrag eller annat vattenområde som är vattenförande hela året. Skyddszonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år. På skyddszonerna får inte gödsling eller kemisk bekämpning ske. De bevuxna skyddszonerna ska ha anlagts senast tolv månader efter att tillståndet har tagits i anspråk.

14. Journal ska föras avseende spridning av stallgödsel och minst omfatta uppgifter om datum, gödselslag, mängd, skifte och gröda.

Buller

15. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (L_{eq}) utomhus vid andra bostäder än verksamhetsutövarens privata bostäder än:

50 dB(A) helgfri måndag-fredag kl. 06.00-18.00

45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

45 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00

40 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00

Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA.

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme.

Kontroll ska ske efter att tillsynsmyndigheten begärt det.

Kemiska produkter och avfall

16. Kemiska produkter och farligt och icke-farligt avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar mark, yt- och grundvatten. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är invallad eller försedd med annat motsvarande sekundärt skydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus tio procent av övriga behållare. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt för att spridning av förorening vid eventuellt läckage snabbt ska kunna förhindras.

Rökgasrening och aska

17. Partiklar i rökgaserna från fastbränslepannan ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Villkoret ska kontrolleras genom regelbunden kontroll samt dokumentation av reningsanläggningens funktion och genomförda servicearbeten. Mätning av partikelhalt ska göras när tillsynsmyndigheten begär det. Reningstekniken ska vara installerad och i drift senast två år efter det att tillståndet tagits i anspråk.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

18. Aska från förbränningspannan ska förvaras i tät behållare. Samråd med tillsynsmyndigheten och analys av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K) ska ske innan aska från förbränningen får spridas eller överlämnas för spridning på skogs- eller jordbruksmark. Detta ska ske före första spridning och överlämnande av aska och sedan vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat askinnehåll.

Kontrollprogram

19. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som även omfattar recipientkontroll och kontroll av grundvattnet. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogram ska vara upprättat och kunna visas upp för tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Avveckling

20. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överläter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- Åtgärder för att minimera olägenheter på grund av lukt.
- Hantering av släckvatten från brandbekämpning.
- Avveckling av verksamheten.
- Kontroll av verkningar från verksamheten med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast fem år efter tillståndet har vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Sökanden ska meddela Länsstyrelsen Skåne och tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk och verksamheten sätts igång.

Verkställighet

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande).

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Delgivning och överklagande

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar, se bilaga 2.

Innehållsförteckning

Beslut	1
Villkor.....	1
Lagring och spridning av gödsel.....	2
Buller.....	3
Kemiska produkter och avfall.....	3
Rökgasrening och aska.....	3
Kontrollprogram.....	4
Avveckling.....	4
Delegationer.....	4
Igångsättningstid.....	4
Verkställighet.....	4
Delgivning och överklagande.....	5
Bakgrund och ärendets handläggning.....	9
Bakgrund.....	9
Samråd.....	9
Ärendets handläggning.....	9
Sökandens ansökan om tillstånd.....	10
Yrkanden, åtaganden och förslag till villkor.....	10
Beskrivning av verksamheten.....	11
Nuvarande verksamhet.....	11
Planerad verksamhet.....	11
Beskrivning av miljökonsekvenser.....	13
Lokalisering och omgivningsförhållanden.....	13
Alternativ lokalisering och nollalternativ.....	16
Verksamhetens utsläpp till luft.....	16
Verksamhetens utsläpp till mark och vatten.....	18
Vattenanvändning.....	20
Buller och transporter.....	20
Kemikalier och avfall.....	21

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Energianvändning.....	22
Miljömål.....	22
Industriutsläppsverksamhet.....	22
BAT-slutsatser.....	22
Yttranden.....	23
Länsstyrelsen Skåne.....	23
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun.....	24
Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun.....	24
Övriga.....	24
Sökandens bemötande av yttrandena.....	24
Miljöprövningsdelegationens bedömning.....	25
Miljökonsekvensbeskrivning.....	25
Statusrapport.....	25
Tillåtlighet.....	26
Prövningens omfattning.....	26
Huvudsaklig miljöpåverkan och påverkan på miljökvalitetsmål.....	26
Lokalisering och planfrågor.....	27
Miljökvalitetsnormer för vatten.....	28
Hushållning och kretslopp.....	30
Produktval.....	31
Bästa tillgängliga teknik.....	31
Motivering av villkor.....	31
Villkor 1 – det allmänna villkoret.....	32
Villkor 2 – hantering av stallgödsel och fodermedel.....	32
Villkor 3 – förorenat vatten.....	32
Villkor 4 – förändringar i hantering av gödsel och foder.....	32
Villkor 5 – täckning av flytgödsel.....	32
Villkor 6 – gödslingsplan.....	33
Villkor 7 – markkartering och växtnäringsbalans.....	33
Villkor 8 – innehållet av växtnäring i gödseln.....	33
Villkor 9 – fosfortillförsel.....	33
Villkor 10 – spridning av gödsel vid bostadshus, vattentäkt och vattenskyddsområde.....	34

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Villkor 11 – spridning av gödsel vid vattendrag.....	34
Villkor 12 – tidpunkt för spridning av gödsel.....	34
Villkor 13 – skyddszoner.....	34
Villkor 14 – journal för spridning av gödsel.....	35
Villkor 15 – buller.....	35
Villkor 16 – kemikalier och avfall.....	35
Villkor 17 – rökgasrening.....	36
Villkor 18 – förvaring och spridning av aska.....	36
Villkor 19 – kontrollprogram.....	37
Villkor 20 – avveckling.....	37
Delegationer.....	37
Igångsättningstid.....	38
Verkställighetsförordnande.....	38
Sammanfattning.....	39
Bilagor.....	39
Exp. till.....	39

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Bakgrund och ärendets handläggning

Bakgrund

Verksamheten har prövats av länsstyrelsen 1994. Tillstånd enligt miljöskydds-förordningen gavs då till en integrerad produktion med 150 suggor och 900 platser för slaktgrisar samt 16 000 värphöns. Beslutet återkallades och upphävdes genom beslut av Miljöprövningsdelegationen 2014.

Driften har anmälts som C-verksamhet under 2014 och 2017. Under 2018 lämnades anmälan om att uppföra och driva en förbränningspanna för halm. Anmälan godkändes den 29 maj 2018.

Sökanden ansöker nu om tillstånd till att driva anläggning med djurhållning med 2 500 platser för slaktgrisar i befintliga stallbyggnader samt en ombyggd stallbyggnad. Verksamheten koncentreras därmed till att bestå av enbart produktion med slaktgrisar.

Ansökan föranleds av att sökanden planerar att upphöra med äggproduktion.

Samråd

Samråd har genomförts med Länsstyrelsen och Eslövs kommun och med de närboende som kan antas vara särskilt berörda av verksamheten. Verksamheten finns upptagen i 2 § förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar och antas därför per automatik medföra betydande miljöpåverkan. Samråd med allmänheten har genomförts genom annons i ortspressen, Sydsvenska dagbladet och Skånskan. Samråds har även skett med Försvarmakten, Trafikverket, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Miljöförvaltningen i Lund, Sjöbo kommun, Försvarmakten, Kävlingeåns Vattenråd, Naturskyddsföreningen, Sydvatten och VA SYD.

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 35 § miljöbalken har tagits fram av sökanden.

Ärendets handläggning

Sökanden ansökan och miljökonsekvensbeskrivning har kungjorts enligt 6 kap. 40-41 §§ miljöbalken.

Inga synpunkter har kommit in från allmänheten.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande. Sökanden har beretts tillfälle att bemöta de yttranden som kommit in samt vad som i övrigt tillförts ärendet.

Sökandens ansökan om tillstånd

Yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Sökanden yrkar:

- att tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska beviljas för att på fastigheterna Viken 1:1 och Harlösa 46:1 i Eslövs kommun driva anläggning med djurhållning med 2 500 platser för slaktgrisar i befintliga stallbyggnader och en ombyggd stallbyggnad, med tillhörande kringutrustning. Anläggningen har en huvudsaklig utformning enligt situationsplan i bilaga 1,
- att de föreslagna villkoren ska fastställas,
- att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas,
- att tillståndet ska kunna tas i anspråk även om det överklagas, samt
- att igångsättningstiden bestäms till fem år efter den tidpunkt ett tillstånd har vunnit laga kraft.

Sökanden har föreslagit följande villkor.

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.
2. Ljud från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid andra bostäder än sökandens än
50 dBA, dagtid (kl. 06.00-18.00) mån-fre,
40 dBA nattetid (kl. 22.00-06.00) samtliga dygn samt
45 dBA övrig tid.
Högsta momentana ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA. De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska kontrolleras då verksamhet pågår under de tider som framgår av villkoret. Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.
3. Stallgödsel ska, inom anläggningen, hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenhet av betydelse för människors hälsa inte uppkommer.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

4. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningar eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas.
5. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvenser och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska finnas tillgängligt och kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.
6. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Eventuella kemiska produkter och farligt avfall ska tas omhand på sådant sätt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Verksamhetsutövaren ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att efterbehandling sker.

Beskrivning av verksamheten

Nuvarande verksamhet

Befintlig verksamhet avser 1 900 platser för slaktgrisar och 11 300 platser för värphöns. Verksamheten har löpande utökats avseende brukad areal, där areal för växtodling för närvarande omfattar totalt 600 ha. En del av skörden används som foder till djuren och resten säljs som livsmedel eller råvara till stärkelsestillverkning. Inom verksamheten finns även en förbränningspanna.

Gödsel från dagens produktion består av kletgödsel från värphönsen och flytgödsel från slaktgrisar.

Planerad verksamhet

Sökanden planerar att upphöra med äggproduktion och bygga om det befintliga hönsstallet till 600 platser för slaktgrisar så att det totala antalet grisplatser uppgår till 2 500 platser. De befintliga stallbyggnaderna med slaktgrisar behålls oförändrade. Utöver tre nya fodersilos kommer sökanden inte att göra några yttre förändringar på anläggningen.

Produktion av slaktgrisar utgörs av en produktionskedja som förenklat består av att smågrisar köps in från en anläggning med smågrisproduktion. Smågrisarna väger ca 30 kg när de hamnar hos sökanden och växer där till ca 120 kg och levereras därefter

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

till slakteri. Produktionen beräknas ske 3,4 omgångar per år. Efter avslutad omgång kommer stallet att tvättas med högtryckstvätt.

Huvuddelen av foder odlas på gården och förvaras i gårdens spannmålsanläggning. Foderskruvar transporterar fodermedel från spannmålsanläggningen till foderkök. Sökanden beräknar att förbrukningen av dricksvatten kommer att vara ungefär oförändrad när driftinriktningen blir grisar istället för värphöns.

Produktion av slaktgrisar sker i inhysningssystem med ströade boxar med fast golv och del med spalt. All gödsel består av flytgödsel som gödglas ut ur stallbyggnader löpande och pumpas till flytgödselbrunnar på anläggningen som omfattas av ansökan. Beroende på om system med skrapor eller med vacuumutgödsling används kommer utgödsling att ske kontinuerligt eller varannan vecka. Vid avslutad omgång lastas djuren ut, därefter tvättas stallavdelningen och tvättvattnet leds till flytgödselbehållare.

Verksamheten producerar 7 097 m³ flytgödsel per år vilket medför ett lagringsbehov om 5 914 m³ vid 10 månaders lagring. Lagringskapaciteten säkerställs i befintliga fyra flytgödselbrunnar på anläggningen om 5 700 m³ tillsammans med brunn med volym 600 m³ på fastighet intill spridningsareal på Kristinetorp 1:7 i Eslövs kommun.

Behovet av spridningsareal uppgår enligt schablonberäkningarna till totalt 355 ha. Baserat på stallbalansberäkningen för 2020 kommer behovet av spridningsareal, uppgå till 165 ha. Den gödsel som grisarna producerar kommer att användas i växtodling som sker på de arealer där sökanden driver växtodling. Växtodling bedrivs på fastigheterna Viken 1:1, 1:2, Harlösa 43:1, 34:1, 36:1, 37:1, 39:1, 40:9, 46:1 och Holmbytorp 3:21 i Eslövs kommun. Utöver dessa fastigheter kan arrenderade arealer på över tid varierande fastigheter komma att användas för växtodling. Växtodling med behov av växtnäring bedrevs under 2021 på en areal om ca 600 ha. Ca 90 % av åkermarken finns i fosforklass lägre än V. Gödselproduktionen är inte tillräcklig för att förse de odlade grödorna med växtnäring utan komplettering behöver ske med mineralgödsel eller inköpt organisk gödsel.

De skyddsåtgärder som vidtas är att tillämpa skyddszoner till vatten, kartera marken utifrån markkarteringsrådets rekommendationer, eller tätare inför odling av potatis och sockerbetor, samt årligen föra växtodlingsplan med gödslingsplan där gödselgiva ges i den mängd och tidpunkt som grödorna kräver för att utvecklas för en uthållig produktion på den aktuella arealen.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Vatten från tak leds till befintligt dikningsföretag. Utsläppspunkt finns i Kävlingeån. Samtliga anläggningsdelar är befintliga. Det finns möjlighet att bidra till den samordnade recipientkontrollen.

I verksamheten finns sedvanliga jordbruksredskap i form av traktorer, harvar, plogar, såmaskin, gödningsspredare, växtskyddsspruta, skördetröska och vagnar samt lastmaskin. Sökanden anlitar maskinstation för spridning av stallgödsel och upptagning av sockerbeter samt potatis.

Verksamheten är förknippad med transporter till och från anläggningen. Både drift med höns och slaktgrisar innebär att djuren transporteras till anläggningen, dessa förses med foder som har bärgats från skörd på omkringliggande jordbruksmark. Vissa foderkomponenter har även transporterats till anläggningen. När produktionsomgången är färdig transporteras djuren bort. Övriga transporter är bränsle för uppvärmning och strö till djuren.

Beskrivning av miljökonsekvenser

Lokalisering och omgivningsförhållanden

Verksamheten bedrivs på landsbygden i Eslövs kommun, ca 2,5 km från gränsen till Sjöbo kommun och ca 1 km från Lunds kommun. Omgivningarna utgörs av ett produktionslandskap med växtodling, och verksamheter med djurhållning. Landskapet är något brutet med inslag av åkerholmar och bevattningsdammar i åkerlandskapet. Platsen finns på sluttningen norr om Vombsjön.

Närmaste samhälle är Harlösa, ca 1,2 km väst om anläggningen. Det finns spridd bostadsbebyggelse i anläggningens närhet. Den bostad, utöver de egna bostäderna, som finns på kortast avstånd finns ca 450 meter från platsen från anläggningen. Väderdata visar att den dominerande vinden är sydsydvästlig. Bostad 3 i bilaga 1 hyrs ut. Miljökonsekvenserna för dessa bostäder kommer inte att försämrans genom att verksamheten ändras från värphöns och grisar till enbart grisar.

Planbestämmelser

De fastigheter som är aktuella för den planerade verksamheten omfattas inte av någon detaljplan. Närmaste område som omfattas av detaljplan finns i Harlösa ca 1,2 km väster om den aktuella platsen.

Översiktsplanen för Eslövs kommun är antagen 2018 och tar sikte på kommunens utveckling fram till år 2035. I gällande översiktsplan beskrivs miljömålet "Ett rikt odlingslandskap" som anger att jordbruksmarkens värden för livsmedel- och biologisk produktion ska skyddas, samtidigt som biologisk mångfald och kulturmiljövärden ska bevaras och stärkas. Planen ger vägledning över kommunens

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

utveckling och beskriver främst kommunens vilja att styra bebyggelseutvecklingen. Genom att värna jordbruksnäringen och prioritera bebyggelseutveckling i befintliga orter och delvis som förtätning innebär planen en hushållning med jordbruksmark. Planen föreslår dock även utvidgning av flertalet orter på jordbruksmark, vilket innebär att andelen odlingsbar mark minskar. I planen konstaterar man vidare att minskande arealer jordbruksmark riskerar att få näringslivsekonomiska effekter på jordbruk och livsmedelsindustri.

Sökanden tolkar planen som att den inte har för avsikt att styra utveckling av jordbrukets verksamheter och konstaterar att den ansökta lokaliseringen är förenlig med gällande översiktsplan för Eslövs kommun. Den ansökta verksamheten utgör vidare en naturlig utveckling av den areella näringens utveckling på platsen.

Riksintressen

Området söder om anläggningen omfattas av riksintressen för friluftsliv och naturvård, knutna till värden kring Kävlingeån, Klingavälsån och Krankesjön. De aktiviteter som utövas här är bl.a. vandring, skridskoåkning, bad, naturupplevelser, fritidsfiske, bär- och svamplockning samt ridning. Området finns ca 1 km från anläggningen. De representativa odlingslandskapen är exempel på insjölandskap och flack ådal med silängssystem. Här finns ängs- och naturbetesmarker, Hasslemölla norr och Klingavälsån. Klingavälsån är berömd för sitt rika fågelliv, främst för de många häckande vadarna. Området finns ca 1,5 km från anläggningen. Krankesjön är en grund, sänkt fågelsjö rik på vadarfåglar och hyser en variationsrik flora. Området finns ca två km från platsen för det nya stallet.

Öster om anläggningen finns område av riksintresse för kulturmiljövård knutet till området kring Övedskloster. Det omfattar ett slotts- och odlingslandskap utmed Vombsjön med förhistorisk bosättningskontinuitet, som sedan medeltiden präglats av klostret och senare godsförvaltningen vid Övedskloster. Området finns ca 700 meter från anläggningen.

Platsen för anläggningen omfattas av riksintresse för Försvarsmakten avseende påverkansområde för buller eller annan risk och Vombsjön omfattas av riksintresse för vattenförsörjning.

Förändringen av verksamheten innebär enbart att ett stall ändrar användning från värphöns till slaktgrisar och kommer inte orsaka någon påverkan av betydelse på de utpekade värdena i de skyddade områdena. Bedrivande av djurhållning på det avstånd det handlar om bedöms inte medföra påtaglig skada på de skyddade intressena i områden av riksintresse. Åtgärden bedöms vidare inte motverka totalförsvarets intressen eller utnyttjande av anläggning för vattenförsörjning.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Natura 2000 och andra områdesbestämmelser

I omgivningen finns Natura 2000-områden och naturreservat knutna till landskapet kring Vombsjön, Kävlingeån och Klingavälsån med betesmarker, våtmarker och fuktiga skogsmarker. Söder om anläggningen finns Natura 2000-områden utifrån fågel och art- och habitatdirektivet. Området kring Klingavälsån omfattas av skydd enligt fågeldirektivet. Vid Vombs Norregård överlappas detta område av Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet. Väster om detta område finns Natura 2000-område Revingefältet utifrån art- och habitatdirektivet som överlappas av Natura 2000-område enligt fågeldirektivet vid Krankesjön. Öster om anläggningen finns Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet, Borstbäcken.

Den planerade verksamheten med ändrad djurhållning bedöms inte ändra förutsättningarna för de utpekade värdena i Natura 2000-området. Den planerade utvecklingen av djurhållningen på platsen utgör således inte ett ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området. Någon särskild prövning av verksamheten utifrån 7 kap. miljöbalken behöver därför inte ske.

Klingavälsån, Kävlingeån och Vombsjön omfattas av strandskydd om minst 100 meter från strandlinjen. Anläggningsdelar är befintliga och är placerade utanför strandskyddsområde.

Söder om anläggningen finns naturreservatet Klingavälsåns dalgång. Öster om anläggningen finns naturreservatet Borstbäcken. Den planerade verksamheten med djurhållning bedöms inte påverka de utpekade syftena i naturreservatet.

Ramsarområdet kring Klingavälsån - Krankesjön består av området från Sövdesjön i söder till Krankesjön och del av Vombsjön i Norr samt Klingavälsån. Platsen består av grunda eutrofa sjöar, meandrande vattendrag och våtmarker. Området är viktigt för flyttande och häckande fåglar, främst änder, gäss, vadarfåglar och rovfåglar. De skyddsvärda våtmarkerna i området säkerställs i allt väsentligt genom skydd i form av riksintresse för naturvården, Natura 2000 och naturreservat. Utvecklingen av verksamheten på platsen bedöms inte påverka de våtmarker som avses skyddas genom Ramsarkonventionen.

Kulturmiljö

Det finns ett antal kända fornlämningar på platser kring anläggningens placering. I området runt platsen för anläggningen finns fornlämningar i form av boplatser, och fyndplatser av flintavslag. Förändring av verksamheten kommer inte ta någon ny plats i anspråk och kommer därmed inte att påverka några fornlämningar.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Alternativ lokalisering och nollalternativ

Sökanden har undersökt en alternativ lokalisering på Kristinetorps Gård, på fastigheten Holmbytorp 3:21 i Eslövs kommun. Det sökta alternativet är vid jämförelse lämpligare då det inte tar någon ny mark i anspråk och leder till en utveckling av platsen som bedöms leda till minskad risk för påverkan på omgivningen jämfört med dagens drift. Här finns även all nödvändig infrastruktur i form av el, värme, foder- och gödselhantering samt vatten i tillräcklig omfattning.

Nollalternativet är nuvarande verksamhet med 1 900 platser för slaktgrisar och 11 300 platser för värphöns med de miljökonsekvenser i form av gödselproduktion, transporter, vattenförbrukning och ammoniakavgång som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Om det aktuella stallet inte byggs om till slaktgrisar enligt ansökan kommer det att ändras från värphöns i inredda burar till frigående värphöns inomhus genom anmälningsförfarande till kommunen.

Verksamhetens utsläpp till luft

För att minska verksamhetens utsläpp av ammoniak kommer sökanden bl.a. tillämpa foderstyrning och regelbunden utgödsling, ha ett stallsystem med ströade boxar och spalt för att hålla stallytor torra samt svämtäcke på flytgödselbehållare.

Kväveförluster sker genom att ammoniak från stall och lagring avgår till luft. Kväveavgång i form av ammoniak från verksamheten bidrar under vissa förutsättningar till försurning. Kväveförluster beräknas genom Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA och planerad verksamhet kommer att släppa ut 4 885 kg NH₃ per år. Enligt schablonberäkningarna kommer kväveförlusten att minska med 1 784 kg NH₃/år när verksamheten har grisar istället för värphöns.

I förhållande till den mängd näringsämnen som tillförs marken, i form av deposition av luftburet kväve och gödsling, är ammoniakförlustens betydelse ur övergödnings-synpunkt försumbar. Den sökta verksamheten bidrar inte till ökad risk för försurning av mark eller vatten.

Förbränningspanna

Sökanden bedömer att ombyggnaden av stallet till grisar kommer innebära att förbrukningen av halm för uppvärmning kommer att öka med ca 15 %. Sotning av förbränningspannan sker automatiskt med tryckluft. Pannan har ingen reningsutrustning utöver styranordning som säkerställer optimal förbränning och tillräcklig temperatur. Skorstenshöjd är 12 meter.

Miljöpåverkan från förbränningsanläggningar kan delas in i kategorier baserat på om påverkan huvudsakligen är lokal, regional eller global. Ersättning av fossila bränslen leder till globalt resultat för begränsning av klimatpåverkan från verksamheten.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Utsläpp av stoft, kan ha en lokal påverkan på människors hälsa. En multicyklon avskiljer de största partiklarna, det är även dessa partiklar som avsätts närmast källan. De närmaste bostäderna i den förhärskande vindriktningen finns på avstånd om 1 100 och 1 300 meter. Majoriteten av de partiklar en multicyklon skulle avskilja hamnar därmed på åkermark mellan pannan och bostäder i den förhärskande vindriktningen. På grund av det väl tilltagna avståndet mellan sökandes panna och bostäder i omgivningen kan stoft på grund av partiklar i sökandes halmpanna inte antas orsaka olägenhet av betydelse för boende i omgivningen.

Halmpannan har nyligen installerats efter att erhållit stöd ur klimatklivet, utifrån den utformning som har redovisats och därefter prövats enligt miljöbalken genom anmälningförfarande med Eslövs kommun. Halmpannan ersätter eldningsolja i spannmålstork och el vid uppvärmning av stallbyggnader, gårdsverkstad och bostäder. Utifrån beräkningar i klimatklivet bidrar investeringen till att minska klimatpåverkan med 127 ton koldioxidkvivalenter per år.

Halm är inte ett homogent eller standardiserat bränsle såsom naturgas eller eldningsolja. Användning av halm som bränsle är därmed förknippat med en variation i bland annat hur mycket stoft som kan finnas i rökgaserna.

I Naturvårdsverkets branschfakta om förbränningsanläggningar för energi-produktion, från 2005 framgår att avskiljningen i en multicyklon bygger på att partiklarna med hjälp av centrifugalkraften separeras från rökgasflödet. Partiklarna faller ner i cyklons nedre koniska del och matas ut till en container.

Avskiljningsförmågan är låg för partiklar mindre än 5 μm . Multicyklonaggregat används i de allra flesta fall i små (i storleksordningen någon eller ett par MW) anläggningar. Utsläppsnivån efter multicykloner ligger inom intervallet 100–250 mg/Nm^3 , beroende på typ av bränsle och andra betingelser. Utsläppsnivåer lägre än 100 mg/Nm^3 kan förekomma vid eldning med homogent bränsle och stabil förbränning. Utsläppsnivån kan också bli högre än 250 mg/Nm^3 , till exempel vid halmeldning.

Sökanden har varit i kontakt med en leverantör av multicyklon som garanterar 200 mg stoft / Nm^3 vid användning av stamvedsflis med fukthalt om 35%. Halm som bränsle leder ofta till högre stofthalter än användning av flis som bränsle. Vanligen har inte halmpannor i den aktuella storleken någon rening av stoft i rökgaserna. Som exempel kan nämnas att den leverantör som har installerat pannan hittills inte har levererat någon halmpanna i denna storlek med multicyklon. Utan multicyklon kan halter om 350 mg /stoft per Nm^3 vid 13 % CO_2 förväntas, vilket även är det riktvärde utom tätort som angavs i Naturvårdsverkets äldre, numera upphävda, allmänna råd (87:2) om fastbränsleeldade anläggningar i storleken 500 kW-10 MW. Detta är även det försiktighetsmått som vanligtvis används som riktvärde vid beslut efter anmälan av dessa C-anläggningar, om tillsynsmyndigheten anser att sådant

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

försiktighetsmått är relevant för den aktuella lokaliseringen. En variation i stofthalt är dock förväntad, ett begränsningsvärde till denna nivå är därmed inte tekniskt möjlig. Numera är det allmänna rådet ersatt av förordning om medelstora förbränningsanläggningar, vilket anger utsläppsvärden för anläggningar över 1 MW. Det saknas därmed reglering av anläggningar av den aktuella storleken. Agellus Miljökonsulter har medverkat vid stoftmätningar hos kunders biobränslepannor. Ett exempel på stoftutsläpp hos en halmpanna med effekt 1 MW och stoftrening med multicyklon har varit i intervallet 250-280 mg stoft/Nm³tg vid 13 % CO₂.

Kostnaden för komplettering med multicyklon på förbränningspannan uppgår till 220 000 SEK, med en sannolik höjning med minst 15 % i dagsläget på grund av ökade råvarupriser. Kompletteringen innebär att investeringskostnaden för kompletteringen utgör ca 10 % av kostnaden för pannan.

Vid en sammanvägd bedömning utifrån 2 kap. 3 § miljöbalken och med beaktande av 2 kap. 7 § miljöbalken anser sökanden att det inte är miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att föreskriva ett villkor som leder till den aktuella investeringen.

Sökanden förväntar sig att även risken för lukt i omgivningen minskar efter den ändrade driften. Skulle störning uppkomma i omgivningen avseende lukt avser sökanden att föra dialog med grannar och söka en lämplig lösning.

Verksamhetens utsläpp till mark och vatten

Verksamheten ligger inom Södra Östersjöns vattendistrikt i Kävlingeåns huvudavrinningsområde. Närmaste ytvattenförekomst är Kävlingeån: Klingevälsån-Vombsjön (WA83930505). I närområdet finns även ytvattenförekomsten Vombsjön (WA93795099). Platsen finns i utkanten av grundvattenförekomsterna Eriksdal (WA97124112) och Vombsänkan (WA12744184). Sökanden har redogjort för påverkan på ytvattenförekomsten Klingevälsån-Vombsjön och grundvattenförekomsten Eriksdal.

Dagvatten består framförallt av vatten från stallbyggnadens tak. Ytorna kring stallbyggnaderna är hårdgjorda med grusad yta där dagvatten infiltrerar i marken. Vatten från tak leds till befintligt dikningsföretag. Avledningen av dagvatten från anläggningsområdet har fungerat under flera decennier och förväntas fungera även framöver. All mark som dikningsföretaget omfattar ägs av ägarfamiljen till det sökande bolaget.

Tvätt sker efter utförda arbetsmoment, exempelvis harvning, då redskapen ska ställas undan. Om tvätt sker utförs denna på platta, nr 15 på situationsplan i bilaga 1, med uppsamling av vattnet till flytgödselbrunn 13. Även nedsmutsat spillvatten från sprutplatta leds till flytgödselbehållare. Tvättning sker med högtryckstvätt där

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

tvättvattnet framför allt innehåller vatten och jordpartiklar. Vattnet passerar inte någon oljeavskiljare, vilket inte heller är nödvändigt då allt vatten samlas upp för vidare spridning på åkermark i tillsammans med gödsel.

Mängden tvättvatten från stallbyggnader samt vatten från tvätt av maskiner och sprutplattan ingår i den volym gödsel som redovisas för gödselproduktion och lagringskapacitet.

Sökanden förfogar över större spridningsarealer växtodling än vad som behövs för att sprida den gödsel som produceras i verksamheten. All uppkommen gödsel sprids på aktiv åkermark enligt gällande regelverk och med direkt spridningsteknik. Växtodlingen baseras på växtodlings- och gödslingsplan och växtnärbalanser genomförs regelbundet som uppföljning av driften.

I dagsläget sker ingen spridning av gödsel närmare än 20 meter till Vombsjön, vilket även är omöjligt eftersom det finns en asfalterad bilväg mellan sjön och sökandens åkermark.

Den bevuxna skyddszon som finns längs Kävlingeån är större än 10 meter och sökanden har inte någon avsikt att minska denna. De ekonomiska konsekvenserna av att öka den bevuxna zonen är att marken varaktigt tas ur produktion, vilket leder till minskad inkomst, förlorat markvärde och att odlingsblocket kan diskvalificeras för stöd i de delar som åkerarealen minskar, samt att landets livsmedelsproduktion minskar.

Åtgärderna som sökanden vidtar leder till ett begränsat växtnärläckage. Sökanden bedömer vidare att den sökta verksamheten inte bidrar till ökad risk för försurning av mark eller vatten eller påverka kvalitetsfaktorn fisk negativt.

Vid släckning av eventuell brand i stallbyggnader kommer vattnet att hamna i spaltgångarna och ledas bort via gödselkylvertarna till pumpbrunn. I pumpbrunnen kan man välja om släckvattnet ska pumpas till gödselbehållare eller om vattnet ska sugas upp med tankbil direkt ur pumpbrunnen för vidare hantering.

Vid släckning av brand på mark, exempelvis om något fordon skulle börja brinna kommer vattnet att infiltrera i jordbruksmark eller grusad yta. Inga dagvattenbrunnar finns inom anläggningen. Om risk finns att vatten rinner från platsen på mark kan detta i så fall hejdas med länsar eller andra praktiska lösningar. Om vatten når vägdike kan flöde hejdas med presenning och halmbalar eller jord som tillförs med lastmaskin. Åtgärder för att tillhandahålla praktisk tillgång till avstängningsmetoder kommer att arbetas fram inom upprättande av beredskapsplan.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Vattenanvändning

Dricksvatten kommer att tas ur en befintlig brunn på huvudgården. Vid den dagliga driften kommer vatten behövas som dricksvatten till djuren. Efter avslutad omgång kommer stallet att tvättas med högtryckstvätt. Tvätt av grisstall sker efter att en avdelning har lastats ut, vilket innebär att dricksvattenförbrukningen till djuren uteblir för den avdelningen när tvätt sker. Den dagliga vattenförbrukningen beräknas uppgå till ca 8 m³ om verksamheten utvecklas med grisar. Vattenförbrukningen för tvätt av stallbyggnaderna beräknas bli ca 10 m³ per dygn. Vattenförbrukning vid tvätt av maskiner är låg, vattenåtgången blir ca 200 liter per tvätt. Vattenanvändning minimeras med effektivt tvättsystem då både stallar och maskiner tvättas med högtryckstvätt.

Utifrån erfarenheter från denna brunn har den rikliga kapacitet att leverera vatten. Utifrån uppgifter från Sveriges geologiska undersökning (SGU) besitter platsen tämligen goda uttagsmöjligheter i sedimentberg. Mediankapaciteten är ca 15–50 m³ per dygn. Enligt brunnregistret har den borrade brunnen en kapacitet om 21 000 l per timme. Det finns få brunnar i den närmaste omgivningen. Sökanden bedömer att vattenuttaget inte kommer att påverka allmänna eller enskilda intressen.

Sökandens vattenuttag är betydligt lägre än kapaciteten i berggrunden. Verksamheten bedöms inte negativt påverka grundvattenförekomsten Eriksdals kvalitetsfaktor kvantitativ status. Djurhållningen drivs inomhus i stallbyggnader med betonggolv och gödsel förvaras i betongbrunnar. Sökanden bedömer att anläggningen inte heller kommer kunna påverka kvalitetsfaktorn nitrat negativt.

Uttag av vatten kommer att mätas med vattenmätare och dokumenteras. Det har inte utförts några tidigare nivåmätningar av grundvattnet mer än kapacitetskontroll då brunnen uppfördes. Det har dock använts vatten för djurhållning med lång kontinuitet så det finns lång erfarenhet av brunnens förmåga att leverera vatten. Mot bakgrund av att vattenförbrukningen inte bedöms öka jämfört med nollalternativet och att vattenuttaget inte är stort i förhållande till kapaciteten på brunnen anser sökanden att mätning och journalföring av vattenuttaget är tillräcklig för att följa upp påverkan på grundvattnet på grund av vattenuttaget.

Buller och transporter

Bästa tillgängliga teknik avseende bullret tillämpas genom betryggande avstånd till bostäder, att foderberedning sker inomhus i foderkök och fodertransportsystemet sker genom sluten pumpning. Dörrar hålls stängda och inga ytor utomhus skrapas. Skulle störning uppkomma i omgivningen avseende buller avser sökanden att föra dialog med grannar och söka en lämplig lösning.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Vid jämförelse med antalet transporter för äggproduktionen och den planerade ändringen till slaktgrisar är antalet transporter större för äggproduktionen.

Sökanden har redovisat 182 transporter per år med lastbil, vilket innebär 364 fordonsrörelser per år. Vid säsong för gödselspridning kommer ca 600 fordonsrörelser ske med traktor och gödselspridare på omgivande åkermark.

Transporter kommer i huvudsak att ske på väg 104 som finns i direkt anslutning till anläggningen. Trafikverket redovisar trafikmätning för vägavsnittet på väg 104. Vid senaste mätningen 2017 var årsmedeldygnstrafiken 1 590 fordon per dygn varav 170 var lastbilar.

Befintliga tillfarter till väg 104 kommer att användas. Det finns tillräcklig plats på anläggningens område att vända fordon inom området så att fordon kan ansluta till väg 104 på säkert sätt. Sökanden anser vidare att de befintliga anslutningarna behövs för att säkerställa säkra rutter inom anläggningen för rena och orena transporter så att smittsäkerheten säkerställs. Antalet anslutningar på den aktuella platsen äventyrar inte trafiksäkerheten i området.

Kemikalier och avfall

Kemikaliehanteringen är mycket begränsad inom verksamheten. Ett fåtal kemiska produkter används såsom läkemedel, desinfektionsmedel, rättgift, växtskyddsmedel, diesel och märkspray. Alla produkter förvaras i drivmedels-, kemikalie- eller växtskyddsförrådet, i låsta utrymmen med täta golv utformade så att spill/läckage kan samlas upp utan att rinna vidare. Endast personalen på anläggningen har tillgång till förråden och endast personalen hanterar kemikalierna.

Sökanden kommer att välja dessa produkter i samråd med rådgivare och leverantörer. Produkter väljs och alternativa metoder undersöks så att nödvändiga egenskaper erhålls och så att påverkan på människors hälsa och miljön blir så liten som möjligt.

I verksamheten uppkommer få avfallsfraktioner. Kadaver förbränns i pannan och tomdunkar från desinfektionsmedel hämtas av avfallsbolag. Kadaverförbränningen är anmäld till Jordbruksverket.

Verkstadslokalerna används och kommer att användas som verkstäder med hårdgjorda golv och placering av fat och andra kemiska produkter på spilltråg. Reparation och service av nya maskiner sker utifrån servicejournal av leverantörens personal, som tar med sig spilloljor efter service. Äldre maskiner repareras och servas på anläggningen. Det finns inget avlopp från verkstäderna och därmed ingen oljeavskiljare.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Energianvändning

Verksamheten förbrukar energi i form av el till anläggningens ventilation, belysning, för utgödsling och för att distribuera foder till djuren. Elförbrukning uppgick 2020 till 200 836 kWh. Sökanden bedömer att elförbrukningen kommer vara oförändrad vid drift med enbart slaktgrisar jämfört med att fortsatt ha värphöns i det stall som ska byggas om. Den el som levereras till befintlig verksamhet är till 100 % förnybar, vilket lär innebära att det är möjligt att köpa in sådan energi.

Anläggningen kommer att utformas och drivas så att förbrukning av energi optimeras, det kommer finnas ett effektivt värmesystem med isolerade stallar och sökanden genomför ett successivt utbyte till ledbelysning i stallarna.

En bibränsleeldad panna står för uppvärmning. Förbränningspanna installerades 2020. Uppvärmningen behövs för spannmålstorken och för uppvärmning av stallbyggnaderna. Framförallt finns värmebehov när stallavdelning ska torkas ut efter tvätt och när djuren är små. Pannan används även för uppvärmning av verkstäderna och bostäder. Pannan har en effekt om 800 kW. Uppvärmningen sker idag med 300 halmbalar om året, ca 150 ton.

De begränsade transportavstånden till odlingsmark i omgivningen innebär låg förbrukning av energi för transport och spridning av stallgödseln.

Miljömål

Verksamheten kommer att beröra följande miljömål: Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv samt God bebyggd miljö. Sökanden har redovisat påverkan på de respektive miljömålen.

Industriutsläppsverksamhet

Sökanden har utfört steg 1-3 i arbetet med att ta fram en statusrapport och bedömt att det inte behöver upprättas en statusrapport. Inga av de farliga ämnena som hanteras inom verksamheten är av tillräckligt stor mängd eller av tillräcklig toxicitet för att under de omständigheter som gäller på verksamheten kunna förorsaka en förorening av betydelse för mark och grundvatten.

BAT-slutsatser

Anläggningen omfattas av industriutsläppsförordningen och de slutsatser om bästa möjliga teknik, BAT-slutsatser, som gäller för produktion av fjäderfä och grisar. BAT-slutsatserna innehåller ett antal generella slutsatser och även specifika för bland

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

annat slaktgrisar och värphöns. Sökanden har redovisat att de uppfyller bästa tillgängliga teknik enligt slutsatserna.

Utifrån stallbalansberäkning för driftår 2020 avseende slaktgrisarna blir utsöndrat totalkväve 11,2 kg N/djurplats och utsöndrat fosfor, som ortofosfat, 3,3 kg P₂O₅/djurplats, vilket är inom intervallet för BAT 3 och 4.

Verksamheten kommer att innehålla slaktgrisar, vilka benämns växande grisar i BAT-dokumentet. BAT-AEL för växande grisar i inhysningssystem är 0,1–5,65 kg NH₃ per djurplats och år.

Enligt schablonberäkningar är stallförlusten för ansökt verksamhet 1,5 kg NH₃ vilket innebär att den övre gränsen i BAT-AEL kommer att innehållas. Eftersom det här rör sig om renoverade stallbyggnader med förutsättningar för att ge ett gott stallklimat och foderstyrning bedöms att stallförlusten från den verkliga driften sannolikt kommer att understiga det som beräknas utifrån schabloner i beräkningsprogrammet.

Yttranden

Länsstyrelsen Skåne

Länsstyrelsen har anfört bl.a. följande.

Länsstyrelsen tillstyrker sökandens ansökan om tillstånd under förutsättning att sökanden beviljats dispens från gödsellagringskravet.

Sökanden har redovisat lagringskapacitet för den uppkomna gödseln motsvarande 10 månader, men lagringskapaciteten säkerställs med volym 600 m³ på fastighet intill spridningsareal på extern gård, Kristinetorp 1:7. Sökanden har inte inkommit med någon dispens från lagringskravet på 10 månader. Länsstyrelsen menar att sökanden behöver söka dispens från lagringskravet hos Länsstyrelsen.

Sökanden har redovisat att de har tillgång till tillräckliga spridningsarealer för uppkommen stallgödsel. För att minska läckage av näringsämnen till vattendragen från gödselspridning anser Länsstyrelsen, till skillnad från sökanden, att tillståndet ska föreskrivas så att bl.a. bevuxna skyddszoner finns utmed vattendrag, gödselspridningen regleras intill vattenområde samt att fosforgivan begränsas för mark med högt fosforinnehåll.

Vidare har Länsstyrelsen lämnat förslag på 20 villkor som berör både djurhållnings- och växtodlingsverksamheten. Villkoren omfattar hantering av stallgödsel och

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

fodermedel, lagring av flytgödsel, analys eller balansräkning av näringsinnehåll i gödseln, markkartering, växtnärbalans, spridning enligt gödslingsplan, uppsamling av tvätt- och spolvatten, tidpunkt för spridning av gödsel, spridningsavstånd till närboende samt vattentäkt och vattenområde, skyddszoner till vattendrag, journalföring, förändringar av hantering av gödsel samt tvätt- och spolvatten, ljud från verksamheten, hantering och förvaring av kemiska produkter och avfall, rökgasrening på förbränningspannan, hantering och spridning av aska samt kontrollprogram och avveckling.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tillstyrker ansökan med tillägget att farligt avfall ska hanteras enligt avfallsförordningen (2020:614) och att uträkningar som har gjorts enligt uppföljningsprogrammet VERA ska räknas om efter den 1 mars 2022 då schabloner enligt Jordbruksverkets föreskrift ”Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring”, har uppdaterats.

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun

Samhällsbyggnadsnämnden har anfört att växtodlingen ingår i den aktuella verksamheten och att den därmed också ingår i prövningen. Därmed anser nämnden att Miljöprövningsdelegationen, vid behov, även ska besluta om villkor kring t.ex. markkartering, spridning av gödselmedel, skyddszoner och skyddsavstånd m.m. Nämnden förutsätter att ev. villkor kring t.ex. markkartering, spridning av gödselmedel, skyddszoner och skyddsavstånd m.m. omfattar även arrenderad areal om inte annat uttryckligen anges.

Övriga

Försvarsmakten, Trafikverket eller Sydsvatten har inte haft någon erinran över ansökan eller verksamheten. Miljönämnden i Lunds kommun har avstått från att yttra sig.

Sökandens bemötande av yttrandena

Sökanden har anfört bl.a. följande.

Sökanden motsätter sig att förbränningspannan ska kompletteras med en multicyklon och anser att det inte är miljömässigt motiverat eller ekonomiskt rimligt att föreskriva ett villkor som leder till den aktuella investeringen.

En av styrelseledamöterna och firmatecknare för sökanden har köpt åkermark i anslutning till Kristinetorps gård och i köpeavtalet finns inskrivet att ledamoten har nyttjanderätt till gödselbrunnen på fastigheten Kristinetorp 1:7. Sökanden

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

anser att det är naturligt att kunna använda den aktuella brunnen om 600 m³ utan att särskilt avtal skrivs mellan nyttjanderättshavaren och sökanden. I annat fall finns möjligheten att söka dispens för lagringskapacitet när gödselproduktion kommer upp i sådan mängd att behov föreligger.

Sökanden anser att merparten av villkorsförslagen för växtodlingen som framförts i yttrandena är av sådan utformning som slentrianmässigt föreskrivs när djurhållning tillståndsprövas och grundas inte på en individuell prövning i det enskilda fallet. Av ansökningshandlingarna framgår att merparten av dessa ämnesområden redan vidtas. Dessa villkor är därmed onödiga och resulterar inte i någon ytterligare begränsning av verksamheten, och därmed skydd för miljön, jämfört med om de skulle utebli.

Villkorsförslaget om ljud från verksamheten bör föreskrivas i enlighet med sökandens yrkande. Det finns ingen anledning att skärpa begränsningen jämfört med vad som framgår av Naturvårdsverkets handbok om ljud från verksamheten.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser.

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas och att miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

En statusrapport tas fram i ett stegvis förfarande och sökanden har utrett steg 1-3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter Rapport 6688 från juli 2015. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den utredning som gjorts visar att risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom de områden där den avses att bedrivas och att det därför inte krävs någon statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250).

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Tillåtlighet

Prövningens omfattning

Tillståndet omfattar den djurhållande verksamheten på fastigheten Viken 1:1 och Harlösa 46:1 i Eslövs kommun samt uppförande av tre nya fodersilos samt den växtodling som bedrivs av sökanden.

Sökandens uttag av grundvatten utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Enligt 11 kap. 11 § miljöbalken behövs inte tillstånd för vattentäkt för en jordbruksfastighets husbehovsförbrukning. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att undantaget även omfattar vattning av kreatur och andra vanliga lantbruksändamål. Att uttag av vatten för djurhållning är undantaget från tillståndsplikt enligt 11 kap. miljöbalken innebär inte att verksamhetsutövaren står utan något ansvar eftersom miljöbalkens allmänna hänsynsregler alltid gäller (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 21 december 2020 i mål nr M 1853-20 samt den särskilda hänsynsregeln i 9 kap. 10 § miljöbalken).

Sökanden har redovisat att den tillkommande mängden gödsel kommer att lagras dels i egna flytgödselbehållare, dels i satellitbehållare på fastigheten Kristinetorp 1:7 i Eslövs kommun som hanteras genom nyttjanderättsavtal. Miljöprövningsdelegationen anser att den lagringsmöjlighet som sökanden har redovisat är tillräckligt betryggande för att tillstånd ska kunna beviljas, men bedömer att sökanden behöver söka dispens från gödsellagringskravet för att uppfylla kravet i 6 § förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket för att kunna nyttja tillståndet fullt ut (jämför Mark- och miljööverdomstolens avgöranden i mål nr M 5175-18 samt MÖD 2020:24).

Huvudsaklig miljöpåverkan och påverkan på miljökvalitetsmål

Miljökvalitetsmålen ska tjäna som vägledning i enskilda prövningar vid avgörandet av vilka miljöstörningar som bör föranleda hänsynstaganden i form av begränsningar, försiktighetsmått och skyddsåtgärder m.m.

Mot bakgrund av vad som anges i miljökonsekvensbeskrivningen och vad som i övrigt framkommit under handläggningen bedömer Miljöprövningsdelegationen att den ansökta verksamheten riskerar att försvåra uppnåendet av miljökvalitetsmålen Frisk luft, Ingen övergödning, Bara naturlig försurning, God bebyggd miljö samt Begränsad klimatpåverkan. Miljöprövningsdelegationen finner därför skäl att särskilt uppmärksamma verksamhetens utsläpp till vatten och luft.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Av Boverkets allmänna råd 1995:5, Bättre plats för arbete, framgår att djurhållande lantbruk bör ha ett skyddsavstånd på 500 meter till bostadsbebyggelse. De allmänna råden är upphävda, men kan ändå tjäna som viss vägledning i bedömningen av relevanta skyddsavstånd, även om det är risken för olägenheter i varje specifikt fall som ska bedömas. Närmaste bostadshus som inte ägs av sökanden ligger på ca 450 meters avstånd. Närområdena utgörs huvudsakligen av åkermark. Det kan således förväntas att det i detta område kommer att spridas gödsel och att lukt tidvis kan uppstå.

Djuren och ytorna hålls torra och rena, stallgödsel på liggytor undviks genom spaltgolv och gödseln avlägsnas kontinuerligt från stallet genom skrapning till centralkulverten och vidare till gödsellager med täckning. Skulle störning av betydelse ändå uppkomma i omgivningen avseende lukt avser sökanden att föra dialog med grannar och söka en lämplig lösning.

För att minimera risken för att olägenheter på grund av lukt uppstår bedöms det som skäligt att det föreskrivs villkor om spridningsavstånd till bostäder samt att spridning ska ske koncentrerat. Tillsynsmyndigheten ges även möjlighet att föreskriva ytterligare villkor om åtgärder för att komma till rätta med eventuella luktolägenheter. Med dessa villkor och de skyddsåtgärder som sökanden kommer att genomföra bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamhetens luktutsläpp kommer att bli acceptabla. Miljöprövningsdelegationen anser även att sökanden, med ovan angivna åtgärder, uppfyller den BAT-slutsats för lukt som är aktuell för verksamheten, se mer under Bästa tillgängliga teknik nedan.

Planfrågor

Området omfattas inte av någon detaljplan eller områdesbestämmelse.

Enligt *Översiktsplan Eslöv 2035* (antagen den 28 maj 2018) utgörs området för planerad verksamhet av landsbygd och det framgår vidare att ny bebyggelse kan tillåtas i områden med jordbruksproduktion som stödjer jordbruksproduktionen, till exempel generationsboenden och ekonomibyggnader. Miljöprövningsdelegationen instämmer därmed med sökanden att verksamheten inte strider mot översiktsplanen.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Verksamheten innebär inte risk för påtaglig skada på något av riksintressena för friluftsliv, naturvård, yrkesfiske, kulturmiljövård, totalförsvaret eller vattenförsörjning. Verksamheten bedöms inte heller påverka närliggande ramsarområde eller naturreservat.

Sökanden har redogjort för påverkan på tre Natura 2000-områden som omfattas av art- och habitatdirektivet; Vombs Norregård (SE0430131), Revingefältet (SE0430113) och Borstabäcken (SE0430141). I bevarandeplanerna för samtliga Natura 2000-områden framgår att gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar utgör en hotbild för naturtyperna.

Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av storleken på verksamhetens ammoniakutsläpp, avståndet till Natura 2000-områdena (1,5-2,5 km) samt att inget av Natura 2000-områdena ligger i huvudsaklig vindriktning, att verksamheten inte kräver något Natura 2000-tillstånd.

Lokaliseringen av sökandens verksamhet till dessa fastigheter strider enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning därmed inte mot bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Sökanden har föreslagit en alternativ lokalisering av verksamheten på fastigheten Holmbytorp 3:21 i Eslövs kommun. Miljöprövningsdelegationen instämmer med sökanden att lokaliseringen av planerad verksamhet i befintliga stallar på fastigheten Viken 1:1 är att föredra framför den alternativa lokaliseringen eftersom sökanden kan använda den befintliga infrastrukturen samtidigt som ingen ny jordbruksmark behöver tas i anspråk.

Miljöprövningsdelegationen anser att om verksamheten bedrivs enligt sökandens åtaganden och i enlighet med de villkor som föreskrivs kan verksamheten tillåtas på den föreslagna platsen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får en myndighet eller en kommun inte tillåta att en verksamhet eller en åtgärd påbörjas eller ändras om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm. Vid prövning för ett nytt tillstånd och vid omprövning av tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Sökandens verksamhet ligger inom Kävlingeåns huvudavrinningsområde och recipient för sökandens dagvattenutsläpp är ytvattenförekomsten Klingavälsån-Vombsjön (WA83930505). Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökandens gödselspridning medför att även ytvattenförekomsten Vombsjön (WA93795099) kan utgöra recipient för sökandens utsläpp av kväve, om än att dessa utsläpp är av mer diffus karaktär från gödselspridning.

Av VISS (Vatteninformationssystem Sverige) framgår att båda ytvattenförekomsterna har miljökvalitetsnormen god ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus samt att diffusa källor från jordbruket har en betydande påverkan på dessa ytvattenförekomster. Klingavälsån-Vombsjön har enligt VISS dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Kvalitetsfaktorn näringsämnen har dock bedömts som måttlig. Både de modellerade totalfosfor-koncentrationerna och totalkvävehalterna har ökat något över perioden 1999-2019 och behöver minska. För Vombsjön är den ekologiska statusen sammantaget otillfredsställande medan kvalitetsfaktorn näringsämnen bedömts som dålig. Sett över hela mätperioden uppvisar totalfosforhalterna stora variationer och ingen trend kan avläsas. Vidare framgår att det är mycket viktigt att uppnå en stabilt minskande trend för de extremt höga fosforhalterna och även kvävehalterna borde minska markant.

Åtgärder behövs för att vattendragen ska uppnå god ekologisk status år 2033 och sökanden bedriver en sådan verksamhet som pekats ut att ha en betydande påverkan på statusen för näringsämnen. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför, till skillnad mot sökanden, att det ska föreskrivas villkor som begränsar utsläppet av kväve och fosfor, t.ex. reglering av spridning av gödselmedel längs vattendrag, omhändertagande av förorenat vatten samt hantering och lagring av gödsel. Detta tillsammans med övriga åtgärder som sökanden vidtar för att minimera näringsläckaget från verksamheten bör medföra att belastningen av näringsämnen på ytvattenförekomsterna inte ökar. Skyddsåtgärderna ska vidtas för att verksamheten inte ska ge upphov till en sådan ökad förorening som innebär att vattenmiljöerna försämras eller som har sådan betydelse att möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt miljökvalitetsnormerna äventyras.

Genom att ha en något bredare bevuxen skyddszon längs Kävlingeån än vad som är praxis (6 meter) kommer fastläggningen av näringsämnen i mark och näringsupptag i växter att minska läckaget av näringsämnen, huvudsakligen fosfor. För övriga vattendrag bedöms en skyddszon om 6 meter vara tillräcklig. Det föreskrivna villkoret avseende skyddsavstånd är redan mer långtgående än vad som är praxis för djurhållande verksamheter, men anses nödvändigt för att uppnå en förbättring av vattenförekomstens status och kan inte anses alltför

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

betungande med hänsyn till sökandens beskrivning av den nuvarande verksamheten.

Verksamheten kommer att bedrivas inom de sedimentära grundvattenförekomsterna Eslöv-Flyinge (WA23502724), Vombsänkan (WA12744184) samt Eriksdal (WA97124112) som alla har god kvantitativ och kemisk status. Verksamheten har bara grundvattenuttag för djurhållningen i den sedimentära bergförekomsten Eriksdal, dock förekommer gödselspridning inom samtliga tre grundvattenförekomster. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten med föreskrivna villkor om årligen upprättad gödslingsplan samt krav på markkartering, växtnäringsbalans, kontroll av växtnäringsinnehållet i gödseln samt skyddsavstånd till dricksvattentäkt vid gödsling inte medför en påverkan på vattenförekomsterna och uppnåendet av den status som grundvattenförekomsterna ska ha enligt rådande miljö kvalitetsnormer. Miljö kvalitetsnormerna äventyras därmed inte.

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat att utsläpp till vatten inte leder till någon försämring av vattenförekomstens status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vare sig yt- eller grundvattenförekomsterna. Vid en sammantagen bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det i detta avseende inte framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Hushållning och kretslopp

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att

1. minska mängden avfall,
2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
3. minska de negativa effekterna av avfall, och
4. återvinna avfall.

I första hand ska förnybara energikällor användas.

Verksamheten kommer att utformas och drivas så att användning av energi optimeras och uppvärmning sker med förbränningspanna som eldas med halm.

Verksamheten hanterar stallgödsel som tjänar som gödningsämne i den egna växtodlingen. Spridning av stallgödseln kommer att ske i närområdet och ersätter där användning av inköpt gödsel och konstgjorda gödningsprodukter. De begränsade transportavstånden till odlingsmark i omgivningen innebär därmed låg användning av energi för transport och spridning av stallgödseln.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om hushållning och kretslopp inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras istället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

Produktval

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller varor som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med mindre farliga, under förutsättning att det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Utöver diesel förekommer få kemiska produkter i verksamheten och sökanden har redogjort för att produkter väljs och alternativa metoder undersöks så att nödvändiga egenskaper erhålls och så att påverkan på människors hälsa och miljön blir så liten som möjligt. Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om produktval inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras istället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

Bästa tillgängliga teknik

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgänglig teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Verksamheten omfattas av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris offentliggjorda den 21 februari 2017 i Europeiska unionens officiella tidning (se också 2 kap. 41-42 §§ industriutsläppsförordningen (2013:250)).

Sökanden har angivit att de nya stallarna kommer uppfylla BAT-slutsatserna för svinproduktion.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Motivering av villkor

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Kravet gäller enligt 2 kap. 7 § första stycket miljöbalken i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla det. Vid denna

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

bedömning ska särskilda hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa 5 kap. 4 och 5 §§.

Villkor 1 – det allmänna villkoret

Det allmänna villkoret omfattar det som sökanden har beskrivit och åtagit sig i ansökningshandlingarna, inklusive kompletteringar och yttranden, och som inte regleras av andra bestämmelser eller villkor i tillståndet.

Villkor 2 – hantering av stallgödsel och fodermedel

Spill av stallgödsel och foder kan innebära att det uppstår olägenheter för miljön eller människors hälsa. Det är därför viktigt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas såväl inom anläggningen som vid transporter. Olägenheter för närboende och närliggande verksamheter kan vara t.ex. lukt vid hantering av stallgödsel.

Villkor 3 – förorenat vatten

Förorenat vatten från rengöring av stallar och maskiner ska samlas upp så att detta inte förorenar yt- eller grundvatten. Då lagringskravet för gödseln är tio månader och tvätt- och spolvatten leds till samma behållare bedömer Miljöprövningsdelegationen att det ska föreligga lagringskrav på tio månader även för tvätt- och spolvatten. Villkoret kan inte anses betungande för sökanden.

Då djuren inte vistas utomhus finner Miljöprövningsdelegationen, till skillnad mot Länsstyrelsen, inget behov av att reglera uppsamling av vatten från hårdgjorda ytor utan anser att förorening av dagvatten från hårdgjorda ytor begränsas genom villkor 2.

Villkor 4 – förändringar i hantering av gödsel och foder

Tillsynsmyndigheten ska informeras om hanteringen av stallgödsel eller tvätt- och spolvatten förändras. Tillsynsmyndigheten får efter de mottagit informationen vidta de tillsynsåtgärder som bedöms relevanta.

Villkor 5 – täckning av flytgödsel

Bästa möjliga teknik vad gäller att förhindra ammoniakavgång från flytgödselbrunnar bedöms vara att ha ett fast tak (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 december 2009 i mål nr M 8945-08). Miljöprövningsdelegationen anser att det är viktigt att begränsa utsläpp av ammoniak, växthusgaser och lukt från verksamhetens gödsellagring men anser att kostnaden för att åtgärda eventuella skador på befintliga flytgödselbehållare vid anläggning av tak inte är rimlig i förhållande till miljönyttan av investeringen. För att så långt som möjligt minska

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

utsläpp av ammoniak och lukt från befintliga flytgödselbehållare anser Miljöprövningsdelegationen att det är viktigt att dessa minst har ett stabilt svämtäcke. Detta ska dock inte begränsa möjligheten att använda andra likvärdiga eller bättre täckningsmetoder i enlighet med föreskrifterna om miljöhänsyn i jordbruket, SJVFS 2004:62. Villkoret gäller alla de gödselbrunnar som sökanden har rådighet över.

Miljöprövningsdelegationen anser att det är ekonomiskt rimligt att sökanden anlägger tak på eventuella nya behållare för flytgödsel om sådana uppförs. Med begreppet nya behållare avser Miljöprövningsdelegationen även behållare som ersätter en tidigare behållare oavsett om de anläggs inom verksamhetsområdet eller som satellitbrunnar. Med tak avses ett tättslutande fast eller flytande tak. Med flytande tak avses inte svämtäcke.

Villkor 6 – gödslingsplan

Hushållning med växtnäringsämnen bidrar till att minska växtnäringsförlusten och därmed påverkan på miljön. Miljöprövningsdelegationen anser därför att spridning ska ske efter en årlig upprättad gödslingsplan, baserad på aktuell markkartering och gödselns innehåll av växtnäring.

Villkor 7 – markkartering och växtnäringsbalans

Miljöprövningsdelegationen anser att en markkartering ska göras minst vart tionde år för att anses vara aktuell. Med växtnäringsbalans avses en balans som upprättas mellan tillförsel och bortförsel av växtnäringsämnen. Det är ett värdefullt verktyg vid analys av anläggningens växtnäringshushållning.

Villkor 8 – innehållet av växtnäring i gödseln

För att hushålla med växtnäringsämnen och minska risken för övergödning anser Miljöprövningsdelegationen att innehållet av växtnäring i stallgödseln ska undersökas. Kunskap om näringsinnehåll i gödseln ger förutsättningar för att optimera växtnärningen till aktuella grödor.

Villkor 9 – fosfortillförsel

Verksamhetens spridningsarealer ligger i anslutning till vattendrag som är näringspåverkade. Det är därför angeläget att begränsa läckage av fosfor från verksamheten. Att begränsa tillförseln av fosfor när ett fält uppnår de högsta fosforklasserna minskar risken för näringsläckage. En del av verksamhetens spridningsareal innehåller höga halter av fosfor. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det därför finns skäl att begränsa fosfortillförseln till mark med fosforklass V och IVB. Villkoret begränsar hur mycket fosfor som får tillföras marken.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Villkor 10 – spridning av gödsel vid bostadshus, vattentäkt och vattenskyddsområde

Miljöprövningsdelegationen anser att Länsstyrelsens förslag om 50 meters skyddsavstånd vid spridning av stallgödsel utan nedmyllning inom tio minuter får anses vara tillräckligt för att motverka att olägenheter från gödselspridning ska uppstå vid bostadshus. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att tillsynsmyndigheten ska kunna medge undantag från skyddsavståndet under förutsättningar som de finner lämpliga.

Det förekommer genomsläppliga jordarter inom sökandens spridningsarealer vilket medför en ökad risk för näringsläckage till dricksvattentäkter belägna i anslutning till dessa spridningsarealer. Det är således motiverat att föreskriva skyddsavstånd till dricksvattentäkt (dricksvattenbrunnar och Vombsjön) för att begränsa eventuellt läckage från gödselspridningen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att regleringen av fosfortillförseln i villkor 9 i kombination med ett skyddsavstånd om minst 30 meter ska tillämpas för att begränsa läckage av näringsämnen till dricksvatten.

Villkor 11 – spridning av gödsel vid vattendrag

Det diffusa näringsläckaget till näringskänsliga vattenområden måste minska för att vattendraget ska kunna uppnå miljö kvalitetsnormen god ekologisk status. Organiska gödselmedel som hamnar i vattenområde bidrar bland annat till övergödning. Om inte någon exakt spridningsmetod används ska spridning av organiska gödselmedel inte ske närmare vattenområde än 10 meter för att minska risken för utsläpp till vatten.

Villkor 12 – tidpunkt för spridning av gödsel

Lukt kan upplevas störande för boende i områden där stallgödsel sprids. För att minska risken för olägenheter ska därför sådan gödselspridning utföras vid så få och koncentrerade tillfällen som möjligt och inte på lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar. Villkoret hindrar inte tillsynsmyndigheten från att vid behov medge ett undantag från förbudet mot helgspridning som sträcker sig över en längre period om förutsättningarna är lämpliga. Under tider då spridning får ske får viss lukt accepteras av allmänheten då verksamheten är lokaliserad i en jordbruksbygd.

Villkor 13 – skyddszoner

Gödsel som hamnar i vattenområde bidrar bland annat till övergödning. För att minska risken för ytavrinning och tillhörande näringsläckage ska därför ständigt bevuxna skyddszoner finnas kring alla vattenområden. Vegetation och mark i skyddszoner filtrerar och renar vatten från jordbruksmark. Partiklar fångas och växter tar upp näringsämnen innan de når vattendraget. Olika vatten kräver olika

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

breda skyddszoner beroende på exempelvis markens lutning, marktyp och storlek på vattendrag.

Sökanden har beskrivit att ett skyddsavstånd om minst 10 meter finns till Kävlingeån. Med anledning av den förbättring som måste ske i vattenförekomsten för att miljö kvalitetsnormen ska uppfyllas bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte kan anses särskilt betungande att sökanden behåller det skyddsavstånd till Kävlingeån som tillämpas idag och att detta föreskrivs som villkor. Sökanden har ingen odling i direkt anslutning Vombsjön, varför ingen skyddszon till vattendraget föreslås.

Länsstyrelsen har yrkat att den bevuxna skyddszonen ska vara minst 6 meter bred vilket ska tillämpas längs övriga vattendrag där sökanden bedriver växtodling, vilket även överensstämmer med sökandens nuvarande försiktighetsmått. Bredden på skyddszonerna överensstämmer således med det som sökanden tillämpar i dagens odling varför villkoret inte kan anses vara betungande.

Sökanden får tolv månader på sig från det att tillståndet är taget i anspråk att anlägga dessa skyddszoner eftersom det inte alltid är möjligt under pågående växtodlingssäsong.

Villkor 14 – journal för spridning av gödsel

Miljöprövningsdelegationen anser att journalföring för den egna gödselspridningen underlättar tillsynen och inte kan anses vara onödigt betungande.

Villkor 15 – buller

Länsstyrelsen anser att villkoret för 50 dB(A) ska gälla från kl. 07.00. Med anledning av det förhållandevis stora avståndet till bostäder bedömer dock Miljöprövningsdelegationen att begränsningsvärden ska fastställas i enlighet med Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller och med vad som är praxis för liknande verksamheter.

Sökanden har yrkat att den egna bostaden ska undantas från begränsningsvärdena. Miljöprövningsdelegationen bedömer liksom sökanden att det ska förtydligas att det är verksamhetsutövarens privata bostäder som undantas. Bostäder som ägs av verksamhetsutövaren men som hyrs ut omfattas således av de föreskrivna begränsningsvärdena.

Villkor 16 – kemikalier och avfall

Utsläpp till mark och vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är enligt Miljöprövningsdelegationen nödvändigt att ha en hög skydds nivå för att förhindra denna typ av utsläpp. Hantering och lagring ska därför ske så att sådana utsläpp inte kan ske och

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Villkor fastställs enligt vad som är praxis för den här typen av verksamhet och som kan anses vara skäligt. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt för att spridning av förorening vid eventuellt läckage snabbt ska kunna förhindras.

Villkor 17 – rökgasrening

Sökanden kommer att använda halm som bränsle vilket är ett fastbränsle som ger höga utsläppshalter av stoft. Utökningen innebär även ökad förbränning jämfört med befintlig verksamhet.

Även om uppvärmningen är fossilfri uppkommer stoft från förbränningen, vilket påverkar människors hälsa. Av Naturvårdsverkets rapport 6861 Frisk luft (2019) framgår att luftföroreningar bidrar till att människor får besvär, insjuknar och dör i förtid av cancer samt sjukdomar i hjärta, kärl och luftvägar. Vidare framgår att flera hälsovetenskapliga studier indikerar att lokalt emitterade förbränningspartiklar är mer skadliga för hälsan än andra partiklar. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det finns skäl, utifrån fastbränslepannans närhet till bostadshus, att reglera rening av stoftutsläpp i villkor. Det är inte tillräckligt att enbart bedöma spridning av stoft till de bostadshus som ligger i förhärskande vindriktning.

Miljöprövningsdelegationen instämmer med Länsstyrelsen att tillståndet ska förenas med villkor om rening av rökgaser med teknik som minst motsvarar utsläppen från en väl fungerande multicyklon, vilket är praxis för fastbränslepannor av denna storlek. Med hänsyn till att förbränning kommer att ske frekvent inom verksamheten och närheten till bostäder bedömer Miljöprövningsdelegationen att den kostnad för rökgasrening som sökanden redovisat är rimlig i förhållande till miljönyttan. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det två år är en rimlig tid för att installera reningsutrustningen.

Mätning ska utföras när tillsynsmyndigheten begär detta. Bolaget ansvarar för att via egenkontroll kontrollera påverkan från verksamheten bl.a. vad gäller utsläpp av partiklar från fastbränslepannorna.

Villkor 18 – förvaring och spridning av aska

Askan ska innehålla tillräckligt mycket näringsämnen (och/eller ha annan positiv effekt på marken) för att det ska vara motiverat att sprida den på åkermark, den ska alltså tillföra marken näring vid avvägning av miljörisk och vinst. Spridningen får inte vara ett sätt att bli av med askan. Verksamhetsutövaren kommer att använda halm till förbränning vilket medför att askan ingår i verksamhetens kretslopp. Miljöprövningsdelegationen anser det därför lämpligt att föreskriva i villkor att spridning av aska får ske och att askan får överlämnas för spridning på skogs- och jordbruksmark efter att innehållet i askan analyserats.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Villkor 19 – kontrollprogram

Ett kontrollprogram syftar till att säkerställa att det finns tydliga rutiner för hur, när och med vilken frekvens kontroller av sådana faktorer som kan påverka miljön eller människors hälsa ska utföras. Särskilt viktigt är att ha rutiner för kontroll av de villkor som gäller för verksamheten. Även information om recipientkontroll, exempelvis genom medverkan i vattenvårdsförbund, ska inkluderas.

Verksamhetens uttag av grundvatten innebär vattenverksamhet och omfattas av kraven på verksamhetsutövarens egenkontroll. Miljöprövningsdelegationen anser därför liksom länsstyrelsen att kontroll av verksamhetens påverkan på grundvattnet ska ingå i kontrollprogrammet. Hur kontrollen av grundvattnet ska ske fastställs inte i villkoret, men det kan t.ex. ske genom dokumentation av uttagsmängder och kontroll av grundvattennivåer. Val av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod sker lämpligast inom ramen för tillsynen. Tillsynsmyndigheten ska vid behov ges möjlighet att föreskriva villkor gällande detta.

Villkor 20 – avveckling

Det är av vikt att avveckling av hela eller väsentliga delar av verksamheten sker på ett sätt som minimerar risker för människors hälsa och miljön. Av denna anledning ska en plan upprättas så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att kontrollera arbetet med att avveckla hela eller delar av verksamheten. Planen bör minst innehålla hantering av de frågor som i störst utsträckning kan ge upphov till skadeverkningar i samband med avveckling såsom hur kemiska produkter och avfall ska omhändertas. Planen ska även innehålla förslag till undersökningar av eventuella föroreningar som verksamheten har, eller kan ha gett upphov till. Eventuella avhjälpandeåtgärder regleras inte genom detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten vid tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Delegationer

Av 19 kap. 5 § miljöbalken, jämförd med 22 kap. 25 § miljöbalken, framgår att Miljöprövningsdelegationen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att besluta villkor av mindre betydelse.

Utefter vad sökanden beskrivit och med de villkor som föreskrivits bör verksamheten normalt inte ge upphov till luktolägenheter vid närliggande bostäder. Med olägenheter avses det som av människor i allmänhet betraktas som störande, som kan uppfattas utanför anläggningens omedelbara närhet och direkt kan hänföras till anläggningen. Om olägenheter i form av lukt skulle uppkomma trots de åtgärder som föreskrivs bör de kunna åtgärdas. Miljöprövningsdelegationen anser därför att det ska överlåtas åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa villkor om konkreta åtgärder i syfte att motverka olägenheter i form av lukt från verksamheten.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Miljöprövningsdelegationen anser även att tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor vad gäller hantering av släckvatten från brandbekämpning samt villkor vid avveckling av hela eller delar av verksamheten. Tillsynsmyndigheten ges även möjlighet att föreskriva villkor avseende kontroll av verkningar från verksamhet med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågorna är av mindre betydelse.

Igångsättningstid

Miljöprövningsdelegationen anser att 5 år är en rimlig tid för igångsättning.

Verkställighetsförordnande

Av 19 kap. 5 § miljöbalken, jämförd med 22 kap. 28 § miljöbalken, följer att Miljöprövningsdelegationen får förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft när det finns skäl till det.

Sökanden har yrkat att tillståndet ska få tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft. Som skäl har sökanden angivit att det inte föreligger något starkt allmänt eller enskilt intresse mot den ansökta verksamhetens tillåtlighet och att det inte framkommit några väsentliga synpunkter mot verksamheten under samrådet. Den ansökta verksamheten får enligt sökanden anses vara av en sådan karaktär som vanligen bedrivs på landsbygden och den kommer inte att orsaka olägenhet av betydelse för omgivningen.

Utgångspunkten är att ett tillståndsbeslut blir gällande när det har fått laga kraft. Av praxis följer att verksamhetsutövaren ska kunna påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan tillståndet får tas i anspråk. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras (se t.ex. NJA 2012 s. 623).

Av utredningen i ärendet framgår inte att det finns några motstående intressen och det bedöms inte uppstå några irreversibla skador på miljön om verkställighetsförordnande meddelas. I detta fall får sökandens intresse anses väga tyngre än intresset för att beslutet ska få laga kraft och Miljöprövningsdelegationen finner därför skäl att meddela ett verkställighetsförordnande.

2022-07-07

551-29236-2021

1285-90-509

Sammanfattning

Vid en slutlig och samlad bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökanden sökt tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, t ex utsläpp av ammoniak och näringsämnen samt lukt. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan. Verksamheten motverkar inte möjligheten att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Nina Weber, ordförande och Charlotte Jönsson, miljöszaklig. Föredragande i ärendet har varit Niccola Zinai Eklund, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Nina Weber

Charlotte Jönsson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html.

Bilagor

1. Situationsplan
2. Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Exp. till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se

Eslövs kommun, kommunen@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun,

miljoochsamhallsbyggnad@eslov.se

Miljönämnden i Lunds kommun, miljoforvaltningen@lund.se

Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun, stadsbyggnad@sjobo.se

Kävlingeåns vattenråd, florence.eberhardt@lund.se

Sydvatten, info@sydvatten.se

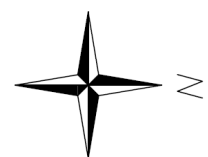
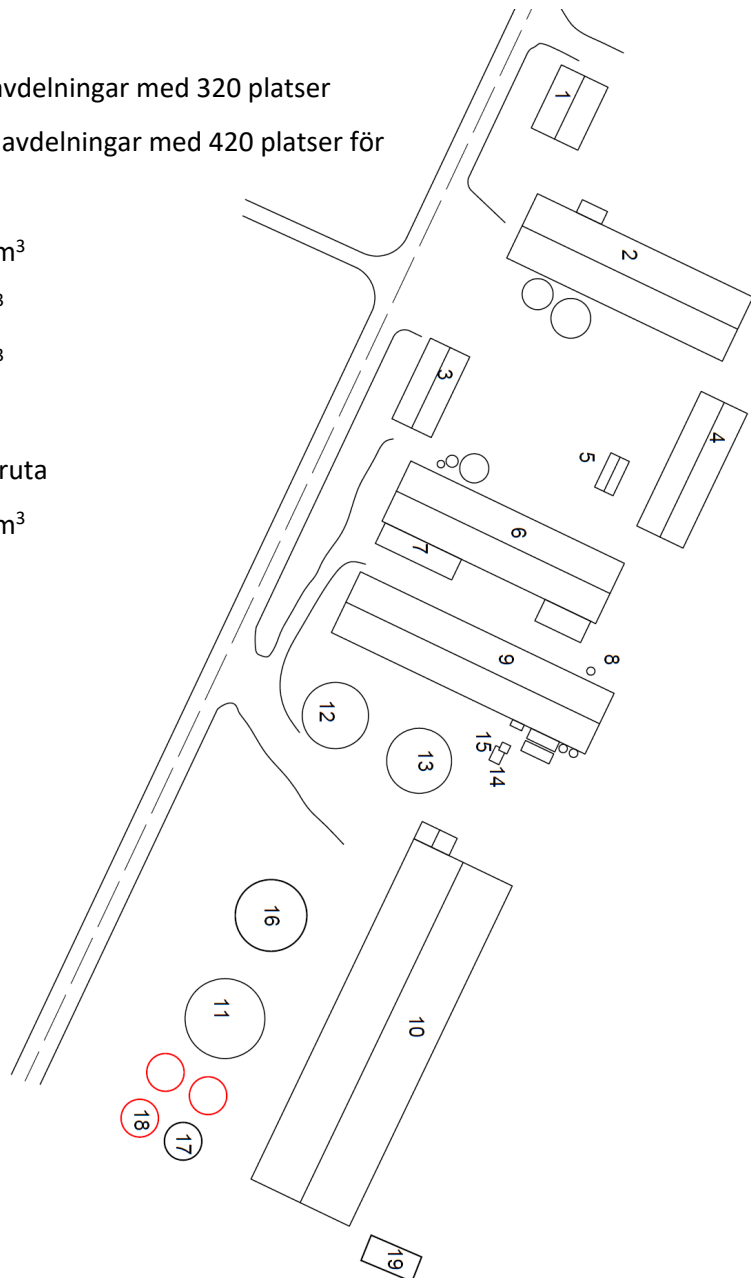

Länsstyrelsen Skåne
Aktförvararen

Bilaga 1. Situationsplan

1. Bostad
2. Loge med spannmålslager.
3. Verkstad
4. Verkstad
5. Dieseltank,
6. Stall för slaktsvin, 600 platser
7. Gödselplatta under tak, 300 m³
8. Borra, djup ca 120 meter
9. Stall för slaktgrisar med två avdelningar med 320 platser
10. Stall för slaktgrisar med tre avdelningar med 420 platser för slaktgrisar, halmlager
11. Flytgödselbehållare, 1 200 m³
12. Flytgödselbehållare, 900 m³
13. Flytgödselbehållare, 600 m³
14. Lager kemikalier
15. Påfyllningsplats för ogrässprika
16. Flytgödselbehållare, 3 000 m³
17. Fodersilo
18. Planerade fodersilos
19. Halmpanna.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härfter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningarna **Skånska Dagbladet och Sydsvenskan**.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsens enhet för Ärendestöd, Södergatan 5, Malmö, samt översänds till **aktförvararen, Kommunledningskontoret, 241 80 Eslöv**

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Eslövs kommun**, till Naturvårdsverket, till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande senast den 11 augusti 2022. Överklagande av part som företräder det allmänna ska ha kommit in senast den 28 juli 2022. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 10 00 (exp.).

